

Pogrindžio T I K S A

LLKS Rytų Lietuvos Brities organas

1950 m. lapkritis-gruodis - Nr. 6-7

KALĖNŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA
SVEIKINAME LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SAJŪ-
DŲIO NARIUS, DALYVIUS IR VIENS GEROS VA-
LIOS LIETUVIUS.

Redakcija

V y t e n i s

Kalėdų naktis

O Viešpatie, nors šitą naktį,
Kai piemenys giedos Tau "Gloria",
Pamirėt dygliais nusėtą taką,
Paskendusį, erškėčiuos, norime.
Kai gęs saulėlydžiai įraudę
Tę šventą tylų Kėčių vakarą,
Tu nors tada nutildyk sudrį,
Nušluostykli našleičiams ašaras.
Atsik, -mes laukiame Tavęs girioj,
Šviesių dangaus žvaigždžių apindėjime,
Atnešk ramybę žemei tygą,
Paguosk šintus širdžių kalėjimuos.
Baltai dabinsis eglės, pušys,
Sibuos linksmi verpai kalėdiniai,
Ir, jų garsams po mišką gūsiant,
Suklaupsime, meldsme kalbėdami.
O Viešpatie, nors naktį šitą
Pamirėt kovų kelius per nežinią
Mes norime. Ir vieng rytą
Pabust ramia širdim gyvenimui.

Iš "Partizano"

Kalėdų mintys

Daugiau kaip prieš devyniolika šimtmečių varginama Betliejaus tvirtelyje gimė kūdikis, kuris buvo pavadintas Jėzaus vardu. Nidurūs tada buvo amžiai: dvasinė tamsa ir pakrikimas slėgė tuometinę žmoniją. Nepaprasta žvaigždė, kaip pasakoja šventraštis, pasirodė to Berniuko gimimo naktį. Tai labai simboliška, nes naujai gimasis Berniukas kaip tik turėjo būti ta žvaigždė, kuri nušviestų amžių tamsumą.

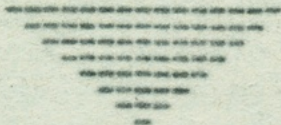
Ir iš tikrųjų, nušvietusiai žmonijai kelias iš tamsos, jau devyniolika šimtmečių šita žvaigždė spindi amžių padangėj. Kokia yra Kristaus esmenybė esmė? Tikintiesiems krikščionims tai Dievo sūnus, tikroji Dievybė. Bet ir tie, kurie šios dogmos nepripažįsta, jeigu tik jie dar turi bent šiek tiek tokių dvasinių vertybių sąjūgą, yra priversti pripažinti, kad Kristus mokslas yra, iš tikrųjų, dieviškiausias ir tauriausias iš visų mokslų, o Kristus asmuo – švėčiausias ir kilniausias iš visų žmonių. Taip pat kiekvienas ne šališkas kultūros istorikas turi pripažinti, kad jokia kita žvaigždė, jokia kita esmenybė laiko bėgyje dar nebuvo žmonėms taip skaidriai švičiusi. Nestebėtina, kad taip ir krikščionybė amžiais žmonijai pasiekė aukščiausio pakilimo, nes Kristus parodė tikruosius jos gyvenimo kelius.

Ypatingai du Kristaus peskelbtieji dėsniai nušaidrino žmonijos gyvenimą: tai dvasios išaukštėjimas bei dvasinio tobulumo reikalavimas ir didysis krikščioniškosios meilės dėsnis. "Būkite tobuli, kaip jūsų dangiškas Tėvas tobulas" "Mylėk artimą kaip patį save". Tik šitų idealų siekdama, žmonija sugebėjo iškopti iš barbarybės ir pasiekti nuostabiųjų laimėjimų ne tik grynai dvasinėse, bet ir visuomeninėse bei materialinėse gerovės srityse.

Labiau negu kada nors šių ryškiųjų Kristaus dėsnių didybė pasirodė šiais patsam laikais. Kur tik tie dėsniai paneigti, ten žmonės vėl grįžta i

pirmykštę tamsumą. Sumindžioję dvasines vertybes, paniekinę žmogaus širdy esantį dieviškąjį pradą, meilės įstatymą pakeitę neapykantos įstatymu, tamsieji pasaulio gaivalai šiandien išsijuoję griau-
na visa tai, ką žmonija per ištisus šimtmečius sukūrė. po šviesiąja Kristaus mokslo žvaigžde. Šian-
dien visi ragaujame jų darbų vaisius. Šiandien visi pamatėme, kad didįjį dvasios ir Dievybės paniekinimą lydi pats didžiausias gyvenimo pakrikimas ir pats baisiausias žmogaus pavergimas. Kartu su dvasine tamsa eina skurdas, badas, klaidus pasileidimas, žiauriausia žmonių tarpusavio neapykanta. Vieni nu žodžiu, grįžta barbarybė, tik dar tamsesnė ir žiauresnė, negu ji buvo prieškrikščioniskaisiais laikais.

Taigi, dėl didelio paklydimo skaudžios bandymų dienos yra ištikusios žmonija. Bet toj nelaimėj at siveria žmogui akys, ir toj tamsybėj jis yra vėl priverstas atsigręžti į šviesą, nuo kurios buvo ne laimingai nutolęs. Paskutiniųjų metų pasaulinio gyvenimo įvykiai rodo, kad pakrikęs pasaulis vėl ima atsigausti, kad vėl atsirenda tikrasis supratimas, kas yra didžiųjų žmonių nelaimių priežastis. Tai kaip tik ir leidžia tikėti, kad neapykantos ir tamsos apastalai gaus nupelnytą smagį ir susigėdę šviesos, vėl lys slėptis į savo nišurius patamsius. Barbarybė praeis, o naujųjų laikų idienojime vėl trijųšiuos didieji ir dieviškieji dėsniai, kuriuos žmonių šviesai prieš devyniolika šimtmečių paskelbė vargingame Betliejaus tvartelyje gimęs Kūdikis.

1. Trentiniams

Kur nuo sėsurų, per amžius lietu,
Sūris tapo ežerai visi,
Tyrlaukiuos ir taigų ošes
Raudat jūs po vergo jungu kietu.

Kenčiat smurtą, vargą neregėtą
Karalystėj bado ir speigu,
Kol, parpuolę po našta vergu,
Vieną kartą baigiat mirti lotą.

Kai jus veltui kelis žiaurus kirčiai,
Kai jau taigos ošis jūsų mirčiai,
Menate Tėvynę dar tikrai,

Nors ir čia jau kraujo ligi kelių,
Nors ir čia nuo sėsurų upelių
Greitai taps jau sūris ežerai.

1949 m.

2. Sėseriai

Tavo kapą man širdy reiks neštis,
Nors matyt neteks jo niekada,-
Trentiniai jį pylė su rauda
Ten, kur taigos užsąja bekrastės.

Kam rūpės jį puošti ir taisyti?
Greit jo taigoj nė žygs nėbus...
Tie toli, kuriem jisai brangus,
Išblaškyti arba mūšius kritę.

Lysvėse darželio išdraskyto
Tavo gėlės jau seniai nuvyto,
Nyksta ten takeliai trypiami...

Gali tulpės kada nors atželti,
Tik jau niekad negalės prikelti
Tavęs taigų vėtra nerami.

1949 m.

Dvi tautų stovyklos

Niekada pasaulis dar nebuvo taip griežtai susiskaldęs į dvi tokias priešingas ir nesutaikomas stovyklas, kaip šiuo metu. Tartum geležinė uždanga, snot didžioje Čerčilio, yra nusileidusi tarp abiejų pasaulio dalių, ir niekas jų nebegali nei sutai kinti, nei suartinti. Jausdamos savo mirtingą prie šingumą, abi stovyklos dar su niekad neregėtu įtem pimu štai jau keletas metų ruošiasi lemiamai kovai.

Vienos stovyklos pagrindiniai principai, pagrindi ni dėsniai, kuriais ji remia savo gyvenimą yra demokratija ir teisingumas, laisvė ir tikėjimas. Ant ros gi stovyklos pagrindiniai principai yra klas ta ir tironija, visiškas žmogaus pavergimas, klai - kiasias teroras ir bedievybė.

Demokratijos gyvenimas galimas tik ten, kur vieš patauja teisė ir sąžinės laisvė. Kur šitie dalykai baigiasi, ten baigiasi ir demokratija. Demokratinėj santvarkoj tauta gali pasirinkti tą valdymo formą, kuri jai patinka, ji gali taip pat pasirinkti tą vyriausybę, kuri geriausiai išreiškia jos pageida vimus ir lūkesčius. Kraštą čia valdo tautos leis vai išsirinkti atstovai, ir valdyti gali jie tik tol, kol tauta pritaria jų politikai. Vadinasi, demo kartinėj santvarkoj joks politikas ir jokia vy -- riausybė negali tautai primesti savo užgaidų, nesu tinkančių su jos nusistatymų. Politikas demokrati nėj santvarkoj tik tam yra pašauktas valdyti, kad jis išreikštų tautos valią ir jos pageidavimus. Net tuo atveju, jeigu politikas turėtų geriausių su manymų, tikrai išganingų savo tautai, jis negali tų sumanymų įgyvendinti tol, kol tauta savo galvoji mu nėra iki jų priaugusi. Tokiu atveju politiko arba vyriausybės pirmasis tikslas yra paruošti tautos galvoji mą bei nusistatymą reikiama linkme, o tik vėliau, gavus jos pritarimą, eiti prie savo sumany mų įgyvendinimo.

Visiškai priešingai yra tironijoje, kurios baisiausia pavyzdį regim komunizmo santvarkoj. Teisė ir teisingumas čia yra sutrypti ir purva. Kas dar bando apie tokius dalykus galvoti, to laukia sunaikinimas. Iš sąžinės ir morales čia beisusiai tyčiojamas. Žmogus turi skiai daryti tai, kas jam įsakoma vienoj partijon suburtų išsigimėlių ir iškrypėlių. Žmogus čia tik nulis, be vertis daiktas. Toks pat nulis ir bereikšmis daiktas čia yra ir tauta. Jai stumtas bet koks balsas, bet kokia valia. Tironai gali ją prievartauti, kaip tik jie išmano.

Gilinantisi į šių dviejų santvarkų neviešodumą, galima teisingiau suprasti dabartinį pasaulio gyvenimo vyksmą ir tiksliau spėti apie ateitį.

Ne tik mūsų tauta, bet ir patys rusai buvo įsitikinę, kad tironijos stovykla po čito karo bus greitai laiku sutvarkyta, iširint nors ir milijoniškas, bet menkos morales ir leukinės išveizdos, raudonosios armijos mases, kurios buvo mitinėmės, ginkluojamos ir rengiamos amerikiečių, kurios iškankintos nežmoniškos komunistinės vergijos ir visiškai išvergintos karo, tik leukė to momento, kad galėtų prieš savo laikinus sąjungininkus pakelti rankas, buvo tiesiog keista, kad demokratinės tautos, užuot išvadavusios pasauli nuo siaubingųjų tironų, netgi eina prieš juos nuo to paties keliu. Ar demokratinė kraštų politikai buvo taip skli ir taip neprematė ateities? Dėl politikų čia klausimas, nes šiuo atveju, kaip paprastai, demokratijoje ne politikai turėjo sprendžiamąjį balsą, o tautos. Jos gi tuo momentu pasirodė nepribrendusios pastatytam uždaviniui ir tuo, reikie pasakyti, gerokai apsunkino savo ateitį. Net ir Amerikoje ir Anglijoje, didesnę dalis gyventojų, nors ir nebūdami komunistai, siekė kuo taikiausio bendradarbiavimo su Maskva. Kituose kraštuose buvo dar blogiau.

Nėra jokios abejonės, kad kariškai ir ekonomiškai demokratinės tautos tuo metu buvo nepaly-

ginamai galingesnės už komunistus. Nesuklyskime pasakę, kad šiais atžvilgiais jėgų santykis, nors dar didžiausiai tebebūdamas demokratiųjų kraštų naudai, dabartiniu metu komunistams jau yra palankesnis, negu pirmaisiais pokario metais. Vadinasi, visa demokratinių kraštų nelaimė buvo ta, kad šios tautos pasirodė silpnai politiškai paruoštos ir daugelių atžvilgių dvasiškai išstigusios ir pakrikusios. Todėl demokratijos politikai, negalėdami kitaip pasiekti savo tikslo, pirmiausia tautas turėjo paruošti politiškai ir sujungti jas viensm uždaviniui. Kartu, be abejojimo, vyko ir ūkinis bei karinis ruošimasis. Tie užsimojimai, matuojant juos istoriniu mastu, vis dėlto buvo vykdomi pakankamai dideliu greitumu ir nepaprastai plačiu užmoju. Ir šisandien matome, kad laisvosios pasaulio tautos politinio susipratimo rezultate yra pasiekusios dar niekad neragėtos vienybės. Tokios pat nematytos vienybės atskirose demokratinėse tautose yra pasiekusios ir įvairios politinės partijos bei įvairūs gyventojų luomai. Komunistai gi šioj didžiojoj kovoj liko vieniši, išskirti, izoliuoti. Ypatinai atmintina tai, kad tos demokratiųjų tautų darnumas yra pasiektas laisvu, teisingu ir beprievartišku keliu, nes demokratinėse tautose tokiems tikslams atsiekti kito kelio ir nėra. Tokiu būdu suvienyti tiek tautų ir tiek įvairių gyventojų sluoksnių reikėjo, aišku, tam tikro laiko, bet užtat vienybė čia pasiekta tvirtu ir tikru pagrindu. Ji neprimesta iš oro, kaip Maskvos valdomos kraštuos, bet eina iš vidurinio ir gilaus tautų susipratimo. Tai reiškia, kad demokratinės tautos teisingai atliko savo svarbiausiąjį politinį uždavinį, tuo paruošdamos kelią vieningam kariniam bendradarbiavimui karo lauke ir tvirtai parengdamos save už nugari atremti priešo ardomajai veiklai.

Kol demokratinėse valstybėse buvo vykdomas šis politinio cementavimo vykas, komunistai tą laiką stengėsi išnaudoti savo tikslams. Matydami, kad demokratinis pasaulis dar nėra pasiruošęs lemiamai kovai, jie tuo pasinaudojo ir įtvirtino savo vėdą užgrobtuose Europos kraštuose. Po to sekė Kinij

je. Jos nukariavimas labai padidino komunistinės stovyklos žmonių atsargas. Kol Vakarų valstybės dėjo pastangas atkurti karo sugriautą ūkį ir tenkindamos žmonių reikalavimus, pakelti jų gyve nimo lygį, komunistai visiškai nesiskaitydami su savo valdomą žmonių valia ir jų poreikiais, nekreipė jokio dėmesio į baisų gyventojų skurdą ir badą, tik dėjo visas pastangas išvystyti kuo didžiausią ginklų gamybą ir sudaryti kuo didesnes maisto atsargas armijoms. Išalkusių tautų nepasi tenkinimą gi malšino kuo baisiausiu terorų, norėdami sunaikinti visus tuos, kurie karo metu galė tą priešintis.

Nors komunistams toli gražu ne viskas pasi siekė, ką jie buvo užsimoję, bet jiems pavyko pasiekti ir aiškiai matomų laimėjimų. Deja, matuojant tuos laimėjimus realiu mastu, tenka pasakyti vieng aiškiai pramatomą dalyką: tie komunistų laimėjimai tik paruošė kelį jų galutiniam pralaimėjimui. Mat, kaip tik tie būdai, kuriais jie šiuos laimėjimus pasiekė, laisvajam pasauliui parodė tikrąją komunistų veidą. Demokratinės regėdamos išsismaginusių komunistų veiklą, aiškiai pamatė, su kuo jos turi reikalą kas joms grėsis. Tai kaip tik laisvąjį pasaulį privėdė prie vienybės ir prie aiškaus supratimo, kad geruoju su komunistais nepavyks susikalbėti. Tai kaip tik išsukė įvairius paktus bei karines programas, o kai kuriose pasaulio dalyse net karines operacijas prieš raudonuosius. Savo politikos metodais komunistai patys suėdė mirštamą smūgį savo propagandai. Todėl jų įtaka Vakarų valstybėse labai sunyko. Net gi plačiosios Vakarų darbininkų masės griežtai nusistatė prieš komunizmą. Kompartijos žymiai sumažėjo net Prancūzijoje ir Italijoje, kur jos buvo ypatingai stiprios.

Praradę visas simpatijas Vakaruose, komunistai savo metodais nepalyginamai baisesnį pasipiktinimą išsukė tuose kraštuose, kuriuos jie užvaldė. Tiesa, ten per tiek metų labai žymiu mastu yra sunaikintas organizuotas pasipriešinimas,

bet gyventojų masės dėl to ten dar žiauriau nusi-
statė prieš Maskvos terorą.

Šių faktų akivaizdoje nublunka kai kurie gana
ryškūs Maskvos teritoriniai laimėjimai ir, kaip sa-
kyta, tai leidžia spręsti, kad tie laimėjimai pasku-
bins jos galutinį pralaimėjimą.

Yra žinoma, kad komunistai savo laiku dėjo daug
daugiau vilčių į bolševikinę propagandą, negu į rau-
donąją armiją, savo laiku, iš tikrąjį, jiems buvo pa-
vykę gerokai apdumti akis Vakarų valstybėms. Tačiau
ilgainiui demokratijos, besirendamos komunistinės
veiklos faktuais, tą svarbiausiąją komunistų ginklą
jau išmėšė jiems iš rankų. Tironijos stovyklai šiuo
metu belieka pasitikėti tik raudonąja armija. Bet
ko ta armija verta? Kokis jos moralė ir koks ryš-
tas kovoti, jei ji sudaryta iš tų tautų ir iš tų
žmonių, kurie savo kailiu patyrė baisiausius teroro
bandymus? Jei Maskva bent kiek pasitikėtų savo
ginklo jėga, ji, be abejoj, nedelstų pulti pasaulį. De-
ja, tie bandomieji veiksmai, kur komunistai, griebęsi
ginklo, susidūrė su vak arinių kraštų ginkluotom pa-
jėgom, itikino juos, kad jie kariškai persilpnai. Anot
generolo Makarturo, rusai kariniu atžvilgiu yra tik
vaikai ir keutis su amerikiečių ginkluotom pajėgom
jie dar nepribrendę.

Visumoje komunistų gelybė remiasi tik tuo, kad Va-
karų valstybės dar pilnai nepabaigia prieiti to po-
litinio susipratimo taško, kad jos jau šiandien tu-
ri stoti į ginkluotą kovą visuotiniu mastu. Tačiau
politinio cementavimo laikotarpis Vakaruose jau
baigiasi. Baigismos įvykdyti ir ginklavimosi progra-
mos. Aišku, kad ginklai prabilis. Truputį anksčiau ar
truputį vėliau. Tačiau jau nebeužilgo.

Mums, kaip gerai pažįstantiems Rusijos vidujinį
gyvenimą, būsimąjį karo baigmę abejonės nekels. Le-
miama momentu bus matyti, koks sąmoningas ir tvir-
tas yra demokratinės stovyklos vieningumas ir ko
verta baisiausiu teroru pasiekta tironijos "vieny-
bė". Maskva pasirodys net daug silpnesnė, negu Vaka-
rai tikisi. Klautos, teroro, melo ir prievartos sto--

Kolchozninkų sąsara

Buvo laikas, kai ruduo kaimui buvo perteklinus ir džiaugsmo metas. Suvalę savo gėrybes nuo laukų, kaimo gyventojai pajusdavo, kad neveltui buvo dar bumečių prakaitas. Net patys neturtingiausi valstiečiai rudenį surinkdavo tiek gėrybių, kad paprastai jų pakakavo bent sau maistui ir gyvuliams pašarui. Netgi samdiniai, tie žmonės, kurių padėjimas kaimuose buvo sunkiausias, darbo metus užbaigę, vis dėl to galėdavo pasidžiaugti nors ir nedidžiausiais savo darbo vaisiais.

Todėl ruduo kaime buvo geras laikas, smagių kūlimų, talkų, vaišių ir pramogų laikas.

Bet šitoji "buržuazinė" buitis jau likviduota. Mūsų liaudžiai, anot bolševikų agitacijos, atsivėrė naujos gyvenimo perspektyvos... Kaimas raguoja naujojo gyvenimo vaisius. Visur dabar kolūkiai, fermeriai, pirmininkai, brigadieriai... Visur sąskaitos, visur darbdieniai... Valstietis, gądinamas sibiru, persekiojamas ir bauginamas partijos viešpačių, dirba nuo ryto ligi vakaro. Dirba kaip gyvulys, bet eidamas paskui plūgą, jis jaučiasi ne laimingesnis už tą, kuris į plūgą pakinkytas: arkliui bent esti duodama, o valstiečiui valgyti niekas neduoda. Tiesa, yra darbdieniai... Bet kas iš jų? Kaip gali kolchozninkas gyventi, jei jis per dieną uždirba vos keletą šimtų gramų grūdų? Pagalvėkite ne visi šeimos nariai darbingi. Kaip verstis toms šeimoms, kur vienas dirba, o turi kelias burnas maitinti? O kur dar pagalviniai mokesčiai, kur šimtiniai mokesčiai už tą menkutą žemės sklypelį, kurį, anot vieno baudžiavos laikų rašytojo, geras šuo atgulęs uodega užklotų?

Ne sykį matom laikraščiuos skelbiant, kad toks ir toks kolchozas pasiekė nepaprastą gerovę. Štai jis valstiečiams moka už darbdienesius iki 4-5 kg grūdų ir dar po keletą rublių pinigais. Tai reklamuojama, kaip nematytas laimėjimas. Suprantama ko-

dėl: mat, tokį atlyginimą gauna tik labai retas kolchozas. Tai ypatingos išimtyje ne tik Lietuvoj, bet ir visoj Sovietų Rusijoje. Tačiau pažiūrėkime, ko šitie rekordiniai atlyginimai verti. Įvertinkime tuos grūdus ir tuos rublius pagal tas kainas, kokios buvo Nepriklausomoj Lietuvoj. Sąžiningai apskaitę, pamatysime, kad paprastai tie atlyginimai neviršija vieno lietuviško lito vertės. Atsiminkime, kad žemės ūkio darbininkas Nepriklausomoj Lietuvoj bent vasaros laiku vidutiniškai uždirbdavo per dieną po pūdą duoninių grūdų. Be to, ūkininkas duosavo jam maistą.

Skurdūs, labai skurdūs tie rekordiniai atlyginimai... Bet jei pažiūrėsime į ne rekordinius atlyginimus, tai galėsime konstatuoti, kad skurdas Stalino saulės nušviestas kraštas neturi jokios ribos. Yra net tokių atsitikimų: štai ši rudens, kai kuriuos kolchozus valstiečiai už darba dienas gavo po keletą šimtų gramų grūdų, bet už kiekvieną išduodamą grūdą centnerį turėjo primokėti kolchozui iki šimto rublių. Laisvajame pasaulyje tiesiog niekas negalėtų tuo patikėti. Bet už tai tuo turi tikėti tie, kurie patys tai patyveno.

Badas žiūri kolchozninkams į akis. Badas ne vieną kietai jau yra paėmęs į savo rankas. Pirmausia tuos, kurie ir anksčiau skurdžiausiai gyveno. Dažnas reiškinys: pavasariais neturtingieji kolchozninkai ne vienoj vietoj nekentrisi laukia, kol nustyps koks nors kolchozo gyvulys, kad galėtų su džiaugsmu išsidalyti jo mėsą. Turtingiau gyvenę dar iš ankstyvųjų išteklių metus ir kitus prastumis be bado. Tačiau laimingoj kolchozini gyvenimo ateities perspektyvoj bado smėkla stypso, kaip visuotinas reiškinys.

Tiesa, bolševikinė spauda, kaip paprastai, daug planuoja ir daug ką žada, bet valstiečiai puikiai žino: kuo didesni planai - tuo didesnis kalnas žiems ant pečių. Kiekvienas mato, kad valdžia tų planų niekadoms įgyvendinti nepadės. Apie kokį padėjimą čia bebūtų galima kalbėti, jei kolchozų

valdybos ne sykį turi atkakliai kovoti ir išsiskinėti, kad nebūtų iš jų atimta paskutinė sėklos norma.

Todėl kas bebūtų planuojama: statybos, paskolos ir kt. - visa tai gula valstiečiams ant pečių. Ir šiuo metu jau gula visu svoriu. Kuo toliau, tuo didesnėm duoklėm ir beisesniais mokesčiais apkraunami kolchozai. Metai iš metų gyvenimas sunkėja. O kas bus tada, kai atsirūgs dabar užkraunamosios paskolos? Kas ir kaip jas išmokės? Ant kiemo pečių gula tos žadamosios statybos, mašina ir gyvulių pirkimas ir kt. ?...

Kolchozus Stalinas sugėbėjo Lietuvoj sutverti tik visiško jėgų ūkio sugriovimo keina. Ant visiškų griūvėsių jis juos įkurė, bet dabar vėl žada per valstiečių prakaitą ir kraują viską atstatyti. Neja, visi puikiai mato, kad niekas, vai, niekas čia neatsistato, o viskas puikiausiai griūva toliau... Atsidūrę nematytoj pasaulyj vergijoj, bado šmėklos grasom, mūsų valstiečiai puikiai mato, kad juos gali išveduoti tik nepaprastas pasaulio sukrėtimas, kuris visą Kremliaus siaubą nušluotų nuo žemės paviršiaus.

Trijų blogybių seniau pasaulis labiausiai bijo jo: karo, mero ir bado. Ir prašydavo Dievą nuo jų gelbėti. Bet šiuo metu žmonės įsitikino, kad šitos nelaimės toli gražu nėra lygios savo baisumui. Todėl štai jau eilė metų, kaip visa Lietuva, o ypatin gai kolchozuose pavergtieji žmonės, savo mintyse ir širdyje dar neregetu nuoširdumu kartoja šią maldą: Viešpatie, siųsk mums gėičiaus karą, kad būtų - mums išgelbėti nuo bado ir mero.

----- 0000 -----

Ta kolchozninkų valstybė -
Tai kultūros pažiba:
Plūsta ubagų daugybė,
Rankoj kiekvienam terba.

Gyvasis paveikslas

Tuo metu mokytojavau švenčionių apskrity. Kude nop buvo užkrauta viena mažiausių pareigų: iškviesti tyti po apylinkės kaimus ir agituoti valstiečius, kad jie atsiskaitytų paskutinio savo turtelio ir stotų į rusiškų kolchozus. Agitacija kiek lengvi no tai, kad apylinkė manų buvo jau kiek pažįstama. Naujaučiu kaimuose tuos retus taškus, kurie apie mano agitacijos pobūdį galėtų informuoti parti jos organus. Kaip tik ten imasvau iš širdies aiš kinti, koks džiaugsmas laukia valstiečių tarybi niuose kolchozuose. Bet ir tie reti ištikimesnie ji šiuo atžvilgiu rodė nepaprastą reakcingumą: ne sykį už savo agitaciją buvau jų prakeiktas ir ve jemas iš namų.

Taip basčiaus, kaip keliaujantis komedijantas, iš kaimo į kaimą.

Einu kartą vieskeliu. Matau: man priešaky, gero kai atstu, eina moteris su vaiku. Skudurinis jų ap daras iš tolo leidžia spėti, kad tai svečiai iš broliškų respublikų. Kaip tik tais metais mūsų krašte klajojo daug rusų žemės žmonių. Bando atvyti jie čia mūsų išlaisvintoj respublikoj elgetavo,ėjo per kaimus, duonos kąsnio prašinėdami.

Einu paskui juos ir galvoju, kokį didelį svorį iš tikrųjų, gali turėti mano agitacija, kai ja nuo lat iliustruoja tokiūs rusies gyvieji paveikslai. Vienu metu žiūriu ir matau-keistas šalykas dedasi: moteris, einanti šalia vaiko, staiga pagreiti na savo žingsnį, tiesiog bėga. Vaikutis mėgina kul niuoti kartu. Bet greit perpuola žemėn ir ima gar siai šaukti. Moteris neatsigręžia. Ji tik skuba, skuba. Vaikiukas pasikėlęs vėl bando bėgti, bet vis didesnis tarpas skiria jį nuo besinėšančios pirmyn moters. Keista: kodėl ta moteris nori pabėgti nuo vaiko?

Pasiveju mažąjį berniukstį. Išbalęs vargingas

akudura gumulėlis klykia ir verkia, rodydamas rankate ir šaukdamas, kad mama pabėgo. Nors viako jau yra tekę pergyventi ir, rodos jau niekas nebaturė tą stebinti, bet vis dėl to šis vaizdas savotiškas - kai sukretė. Pajutau, kad akys tvinsta sėserom.

Kodėl ta moteris taip pasielgė? Paprastas moters noras atsikratyti vaiko? Kusuose, berods, tokie ir panašūs nuotykiškai ne naujiems. Bet kodėl jai reikėjo tą vaiką dar gebentis šia Lietuva? Buvo galima tą patį padaryti kur nors apie Maskvą. Ir man dūktelėjo: gal būt, tai noras išgelbėti savo vaiką? Juk šiame krašte žmonės dar turi duonos. Osi kas nors pasigailės? Paims, maitins...

Paemiau verkiantį vaiką už rankos ir pasileidau tolyn, net nepagalvojęs, ką su juo darysiu. Šer niūktis vis verkė, nesidavė ramintis. Beiešmams nusprendžiau palikti jį pirmame kieme, kurį priėjau. Pats neturėjau nei kuo jį maitinti, nei kur jį padėti.

Užsukam į pirmuosius namus. Pasirodo, tai kaip tik tas galuksimės kiemas, dėl kurio žmonių buvau įspėtas, kad ten pavaryčiau kuo nuosirdžiausią agitaciją. Pasisekiau, kokių reikalu atėjau. Paskui papasakočiau, kur gavau tą vaiką.

Į pradžių kilo šioke toks susidomėjimas vaiku. Moteris padavė jam valgyti. Vaikas aptilo ir, sėserotomis skutėmis žvalgydamasis, godžiai kimė valgį į burna. Pasinaudojęs ta tyli, ėmėsi aiškinti šiems žmoneliams, kad jie turi paklausyti draugo Stalino mokslo ir kuo greičiau atsisakyti pra keiktosios privatinės nuosavybės. Kuo vaizdingiau dėsiu, kokia laimė ir gerovė jų laukia kolchozuose: sukščiausias, uždarpis, automobilini, elektrą, kino, medus ir vynas, šokiai ir muzika...

Aš gerai mokėjau savo rolę, apšaukiau jį re- skcionierium, buožių pakaliku, priešvalstybinu gaivalu ir t. t. Galu gale įsikišo moteris ir ėmė man grasinti pagailiais ir slūtom. Pamačiau, kad ne juokai, ir pasiėmęs kepurą, leidau bėgti.

-O vaikas?-sušuko meteris:-pasilikit tą pra-
keiktą kolchozininką! Aiškisi metas, kad savo
vaikams kasnio tuoj nebeturėsim...

Apsmudo paimtas, norėjau palikti vaiką ir neš
dintis, bet vaikas, lyg ką suprasdamas, ėmė bal-
sisi kukėti. Pasidare gaila. Paėmiau kolchozin
ką vaiką už rankos ir leidusi toliau varyti
kolchozinės agitacijos.

Beeinant keliu, pikta mintis apėmė: vedžio --
siuos vaiką po visus kiemus ligi vakaro ir pa-
likčiau jį paskutiniuose namuose. Tebus tai gyvasis
paveikslas pailiuotuoti mano agitacijai. Bet
paskui pagalvočiau, kad nėra prasmės: visi gyven-
tojai, kuriuos turėjau ligi vakaro aplankyti, bu-
vo susipratę lietuviai, ten užteko tik prisista-
tati ir pasisakyti, kokių reikalu vaikėtau, kad
jis, jei kartais kas nors pasiteirėtų, visada ga-
lėtų paliudyti, jog aš uolisi savo pareigą atlie-
ku. Nebuvo reikalo jiems ką nors bedemonstruoti.
Žinočiau, kad jiems ir be to viskas aišku. Todėl
vaiką palikau artimiausiuose namuose, o paskui li-
gi vakaro, vaikatinėdamas agitacijos tikalais
prie gyventojus, pasakočiau jiems šita liūdną ir
vis dėl to skaudią ironiją dvelkiantį nuotyki

ooo

ooo

Rusų ūkinė galybė
Vien tik šituo paremta,
Kad prie bado nuolatinio
Čia pripratinta tauta.

-----oooooooo-----

K. R i v a i š u s

Rojus

/Ištrauka iš ilgesnio eilėraščio "Apie
Maskvos stabžmogį"/

Dievai iš seno rojus kurt paprasto,
Todėl ir Kremlius stebas rojų stato.
Kadangi savo mirusia dvasia
Jis laime mato vien tik daiktuose,

Tai rojus laimė sulig jo planu
Bus iš metalo ir anglies kalnų,
Bus iš juodų dirbtuvių kaminaų,
Bus iš šviesiųjų elektros liepsnų.

Tegu tai visa smūsiasi šibės
Ir teiks jam smūciais smūcios garbės.
Tebus tai laimei dieviškai žmogaus,
Kurs, tai statydams, krist bada gal gaus.

Dievai gebejo kurt kvapą savu,
Bet Kremlius dievas ne iš tų dievų.
Jis tik nukelti moka grandines
Ir jam apkaustyt dirbančių minias.

Ir vyksta rojus dieviško statyba.
Retežiai vergo Kremlius saulėjų šiba.
Jį sergėti dėkos kravinas herojus,
Nea kaip galėt, būt be valstio rojus?

Bet po nuožmiu varovo botagu
Išblėso varsmės kuriančių jėgų,
Išgėso siela dieviška šventa,
Žemiu moschorkos kainos paminta.

Pekirto alkis ir vargai jėgas,
Iš kur bus ryštas, darbui uždegęs?
Ką reiškia stambas stabilizacijos planas,
Jei nukankintas kuinas mirtinai?

Todėl nors švalesnės prievaizda užduosęs,
Bet stabe rojus visiškai nusususęs.
Jei visas pelnas ubago terba
Ir juodo vergo laimė nelaba.

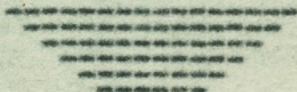
Visur, visur: kolchozuose šalies
Ir šachtose metalo ir anglies,
Visur, visur nusukurę ubagai,
Visur čekisto sergėjimi vergai.

Retai kam, rojus, rojus tu tapai:
Tiktai padugnės, kekšės ir šnipai
Keratingai geria iš kleikių kančių
Bokslį laimės ir džiaugsmą saldžių.

Kraupioji orgija laiku griūtyi
Bet siela stabe visiškai karti
Kencionas, mirtins, gigantiškiems vargams...
O vargas, vargas, sutrypiams vargams!

Tu rojų, stabe, iš tiesų atatai:
Ant griaučių stovi rojus pastatai,
Kainai lavonų rojus pamatai.
Tu rojų, stabe, iš tiesų atatai!

1951 m.

Kovokime prieš papročių pakrikimą

Istorija rodo, kad visais laikais, kai tik prasideda bendras tautų gyvenimo pakrikimas ir jų galybės bei gerovės smukimas, tada kartu pasireiškia ir didžiausias dorovinis nuopuolimas. Priešingai, didelės dvasinės vertybės sukuria ir sukštą gerovę tautos pasiekia tik tada, kai jos savo gyvenimą remia tvirtais doroviniais papročiais.

Pažvelkime tik į mūsų artimą kaimyną ir dabartinį pavergėją-rusų tautą. Dar prieš revoliucinius laikus, kai Rusijoje vyravo baisiausias papročių sugedimas. Klaidus dorovinis nuopuolis, tikras rasputinijada viešpatavo ne tik caro rūmuose, bet ir didikų dvaruose ir miestelių bei kaimiečių namuose. Dar klaidesnė padėtis buvo revoliucijos laiku. Ir tolyt matyti, ta padėtis vis blogėja. Rusų gydytojai privedė pasikalbėjimą metu ne sykį pareiškia, kad Rusijoje yra vietovių, kur apie 80% susugusių gyventojų serga venerinėmis ligomis. Beje, mes rusų gyvenimą jau ir patys spėjom gerokai pažinti: katiušos, pamestinukai, čigoniskas žmonių keitimasis, ilgiausios eišės venerinės ambulatorijos... Todžiu, sifilio kaltara tikrajį to žodžio prasme.

Tikras ir padorus lietuvis su pasibaisėjimu ir pasibaurėjimu žiūri į šiuos rusiško gyvenimo reiškinius. Bet vis dėl to reikia pasakyti, kad iš metų į metus toji rusiško pakrikimo įtaka vis labiau ima reikštis ir mūsų tautoj. Firmiausias tassi papročių palaidumas skerbiasi per įvairias bolševikų organizacijas, pav., komjūnimą, kur yra išjuokiama ir pasmerkiama bet kokia dorovė. Ne be reikalo Vilnius ir Kauno ambulatorijų duomenimis, moterų sergančių venerinėmis ligomis, 92 procentus sudaro komjūnuo-

lės, ar begali būti geresnė atestacija bolševikinei organizacijai ir iš viso rusiškam nuklejinimui? Ne mažiau tesai palaikymas skerbiasi ir per asmeninį santykiavimą su rusais, ypatinai su įvertisis garni zonų čekistais. Kur tik atsibasto šitos gaujos ir kur tik vietinių lietuvių tarpe randasi kiek žymesnis komunistinių padugnių sluoksnius, kurie su jais leidžiasi į artimesnį bendradarbiavimą, ten randasi daugybė naujų sifilio židinių, kurie laikui bėgant, vis labiau graužiasi į mūsų tautos kūną.

Dėl suprantamų priežasčių šiandien viešai neskelbiama statistika, kokių mastu Lietuvoj plinta venerinės ligos. Tik iš privačių pasikalbėjimų su gydytojais galima spėti, kad tas mastas bent kai kuriose vietose yra pasibalsėtinas. Net paviršutiniškai pasižvalgčius ir palyginus dabartinį tautos dorovinį atovį su tuo, kurs buvo bent prieš dešimt metų, reikia labai susirūpinti. Pasvelkime tik kokios venerikų virtinės šiandieną renkaasi į ambulatorijas, kaip nyksta ištikiakybė ir sugyvenimas šeimose, kokių laipsniu yra sugedęs mūsų jaunimas... Vieną kartą reikėtų rimtai susimąstyti, ką mums tai žada, ką mūsų tauta praeis, jei ji nepadarys galo beždžiūniškam bolševikinių papročių pamėgdžiojimui.

Reikia pasakyti, kad dorovinis išsigimimas visu mastu yra apėmęs mūsų tautos išdavikus bolševikus, kurie visose srityse beždžiūniuoja rusiškus papročius. Jiems tai gal ir tinka. Daugeliu atveju žmogaus veido jie jau nebeturi. Eksudu tai, kad tos rūšies įtskai pasidavė kartais ir tie lietuviai, kuriems šieip jau nepakeliui su rusais-bolševikais. Dėl bendravimo ir įvairios rūšies "meilių" su rusų atėjūnais mūsų tautoj yra nusistačiusi teisinga pažiūra. Lietuvaitė, kuri leidžiasi į tokias rūšies santykius su rusais arba lietuviškaisiais bolševikais, yra visų padorių žmonių pasmerkiama ir statoma į vieną eilę su prostitute katiuša. Kiekviena lietuvaitė turi atsiminti, kad šitokių būdu ji gali užsitraukti sau baisiausią dėmę, kuri neišdils

lįgi mirties. Fegu šiuo keliu eina tik idėjinės kom jaunuolės ir tai tik tos, kurios jau apsikrėtę sifi liu.

Blogiau yra su tuo, kad dorinis pakrikimas ima mas teutoj vis atlaidžiau traktuoti, kad jis įgauna vis daugiau pilietybės teisių. Vis mažiau žmonės ima skirti, kas dera ir kas nedera, kas padoru ir kas nepadoru. Randasi jau ne maža ir tokių žmonių, kuriems paleistuvystė, šeimų griovimas ir kt. ima rody tis vissi naturalus ir netgi didvyriškas dalykas. Tai daugiausia dėl rusiško-bolševikinio "auklėjimo" itakos.

Antra vertus papročių gedimas randasi ir dėl to, kad žmonių gyvenimas iš viso yra labai sukristas: jų dabartis-vienas skurdas, rytais nežinoma, jie paniekinti ir pastatyti gyvulių vietoje. Nenuostaba, kad tokioj padėty žmogus vis mažiau begerbia pats save ir vis mažesnę atsakomybę bejaudžia už savo veiksmus.

Tačiau kas bebūtų, vis dėlto reikia nusistatyti teisingą pažiūrą į visus dorinio pakrikimo reiškinius ir aiškiai pasmerkti tai, kas yra pasmerktina. Bent kiek pagalvokime, kur visa tai gali nuvesti. At minkime, kad tautos dvasios tvirtumas remiasi jos doroviniu sveikumu, o visuomeninės ir kartu asmeninės laimės pamatas yra tvirta ir sveika šeima. Ar ji imenoma dorinio pakrikime sąlygomis? Ar vaikai gali gerbti paleistuvę motiną? Ar prostitutėi gali rūpėti vaikų gerovė ir kuo pagaliau ji gali išsklėti savo vaikus?

Galvokim lietuviškai ir teisingai: dorinis palaidumas yra ne mažiau žalingas tautai, kaip gir -- tuoklystė, vagystė ir kt. Ne vienu atveju jis savo pasekom gali prilygti žmogžudystei ir savižudybei.

Atminkime, su kokių griežtumu mūsų tėvai žiūrėjo į tos rūšies reiškinius. Kaip puikiai jie skyrė, kas yra gražu ir kas negražu. Lietuvio dvasia yra iš prigimties skaiti ir šviesi. Tai rodo senieji mūsų tautos papročiai, senovinės mūsų liaudies dainos, pagaliau didžiųjų mūsų rašytojų kūryba: Mairo nio, Vydušo, Vaižganto ir kt.

Kratykimės šlykštaus azijatiškai bezdžioniško reago, kurs taip biauroje šviesią mūsų tautos dvasią. Ypatingai mes, lietuviai partizanai, turėtumėm nusistatyti teisingą požiūrį į šią aptartą reiškinį ir tą požiūrį palaikyti visuomenėje. Būdami atkakliausiai nusistatę ir aktyviausiai kovodami prieš visą bolševikinį šlemštą, kuris šiukšlina ir ardo mūsų tautos gyvenimą, parodykime ir šia teisingą ir atkaklų nusistatymą. Mūsų partizanai - nieš sąjūdis, savo tarpe išplėtęs ir pradėjęs visuomenėje blaivybės skatinimą, turi panašią kovą paskelbti ir antrai dar baisesn mūsų tautai graesnčiai blogybei-doroviniam pakrikimui, biesurijam bolševikinės sifilio kultūros reugui.

eeee oOo eeee

Pavardžių nepaklausėm

W. miestelyje vyksta teismas. Nagrinėjama byla dviejų komjaunuolių, kurios apkretė sifiliu kažkiekus partinius darbuotojus. Teismas nori išaiškinti, kur slepiasi ligos pradžia.

- Papasakokit, kur jūs pačios apsikretėt? - klausia teisėjas.

- Tai Vilniuje komjaunimo kursuose, - pasakoja kaltinamosios: - Vieną pavakarį kažin kokie partijos pareigūnai palydėjo mus į butą ir tada...

- Kaip vadinosi tie pareigūnai?

- Tai kad pavardžių nepaklausėm...

- Vai, mergytės - net ir pavardės nepaklausist... - nusišėpo teisėjas.

Užrašė šiuolietis.

Āis. sanitarijos pak. Leopardas atvarsto sūzeistā jū. Po to sustojams ir pasirenkams pozīcijas.

Dar tik devīns valanda. Šaulē kopis sukātyn . Tvanku. Šei masiausio vējelio miško vidury. Šplink nykus samanyas, kelintā dešimtā pavasariū mačiusios, bet tešsigaisjusies užaugti vos iki rankos storumo pušaitēs, iki dirā sukātumo kreiv i ir susisukę gailiū kerai. Širdis tolesni ir artesni rusū šūkavimai, kaikasmai, ivairiomis kryptimis nusi di retesni ir tankesni pėvieniai šėviai. Vieske liu, gal kilometras nuo mūsū, šēia mašinos: vienos sustoje, kitos lenkdamos jas signalizuoja, girdē - tis vyriški rēkavimai, jaučiames benzino kvėpas. Kiekvienam sišku, ka tie šūkavimai ir sunkvežimū kriokimas žade. Pašvelgiu i netoliese gulinčius ginklo brolius: iš rimties ir susikauptimo išrašy tū veidū žvelgis akys, rodos, tokiu šaltu ir ne -- reikišingu žvilgsniu.

Jau dvylikts valanda. Pamežū retēja mašiniū uži mas, nebesigirdi šūkavimū, tik kur- nekur dar nusi di pavieniai šėviai. Įtemptas laikas. Taip praėins piras ir anta valanda. Tik staiga iš kairiojo sparno išgirstame prislopintā žodį "dėmėšio". Tuo jau, kas kokioj padėtyj bebuvęs suklaupiams. Šete me steina trys rusai. Iatiesiems i juos ginklus, bet kadangi jie praėins pro mus nepastebėjā, tai jų neliečiame, nors jie nuo mūsū gal už dešinties metru. Tik jieme praėjus pamatome tiesiai i mus, esančius dešinišajame sparne, atseitant vorelėje dvi dešimt, gal daugiau, rusū. Lygiagrečiai jų, kairiojo sparno pusėje taip pat vorelėje slenka gal penkio lika, viduryje abiejū vorū, truputėlį atsilikus traukia trečis priešė grupelė. Mūsū grupėje 4 kul kosvaidžiai, asmeniniai kovotojų ginklai daugiau- sis automatiniai. Priėjus pirmiesiems rusams gal penkiolika metru nuo mūsū, atidarėme ugnį. Nusidė- jo nepertraukiamū šėviū salvė. Šaudymui prarėtėjus, pasikeičiame tuščias apkalbas pilnomis. Būrio vado komandā trauktis atgal kairiojo sparno link. Bet vos tik pirmiesiems požengus koletā žingeniū,

priešas atidaro stiprią ugnį ir puola atakon. Tai atakuoja vidurinė rusų grupė. Iš šoninių priešų vorų, kurios, matyt, buvo veik visai sumalkintos, nebe- pastebime, kad kas bepultų, iš ten girdejojai tik vie- nas, kitas šūvis. Nuo atakuojančiųjų eina stipri ug- nis, lūžta galvos sukščio kulky pakirstos pušaitės. Mūsų ginklai taip pat netyli, bet rusai guldami ir keldami vis sienka artyn. Tik staiga prieky priešų atakuojančiųjų pasigirsta stiprus sproginimas ir iš siverčia mėlyni dumai. Mat, sprogs ta vienas priešų prie diržo buvusios granatos. Tuoj po sproginimo iš- girstame pakartotiną būrio vado komandą trauktis. Staiga kulkosvaidininkui partizanui Bražiūnui, pa- siročusiam šauti, iškrenta iš rankų ginklas, jis pats tik susvyruoja, bet dar savo jėgomis išeina iš apšaudomo ploto. Iš kautynių kvartalo liniją peršlia užieme-niekas nespėjau. Truputį, paėjus, su teikiame sužeistojam pagalba.

Per šį susirėmimą priešas neteko 48 asmenų nu- kautais. Mūsų nuostoliai: du sužeisti kovotojai.

Nežinau, nemačiau, negirėjau...

N. miestelia atkeliamas iš Kusijos gilumos nau- jas garnizonas. Sekmadienio rytą visas mongoliškų snukių būrys pikmą kartą išeina "iškilon": kratyti ir prievartauti apylinkės gyventojų. Po pietų žmo- nės grįžta iš bažnyčios, o rusai iš kaimų.

Sutikdami būrelius žmonių, ypač mergaičių, nerė- dami neva pajaukauti ir parodyti lietuvių kalbos mokėjimą, rusai šaukia praeinantiems į skis:

- Nežinau, nemačiau, negirėjau!...

Pasirodo tiek daug lietuviškai jie spejo įsidė- mėti iš pirmos dienos. Iš tikrųjų, tai pirmaieji zo- džiai, kuriuos okupantų gaujos turi išmokti Lietu- voj, nes susipratęs lietuvis tik šitais atsako į jų klausimus.

Užsienio spauda apie Lietuvos partizanus

Paskutiniaisiais metais užsienio spauda bei radijas gana dažnai atsiliepis apie dabartinę Lietuvos padėtį ir jos vedamą kovą prieš okupantus. Šalis kitų tos rūšies atsiliepinimų charakteringasis straipsnis praėjusią vasarą buvo patalpinamas plačiai žinomam šveicarų laikrašty "Baselico žinios". Tas straipsnis š. m. liepos mėn. buvo skaitytas laisvojo Berlyno radijofone. Čia suvedame trumpą jo santrauką:

Lietuvių tauta, kaip sakoma minėtame straipsnyje, tiek metų nešdama okupacijos jungą, nėra palažta. Visą laiką ji priešinosi okupacijai. Tebesipriešina ir šiandien. Geriausias to pasipriešinimo įrodymas - tai lietuvių partizanų kova, kuri atkakliai tebevedama ir šiandien.

Pirmasis lietuvių partizanų pasirodymas ir pirmieji jų žygiai prasidėjo dar 1941 m., kai vokiečių-rusų karo pradžioje lietuvių savo jėgomis išvadevo veik visą teritoriją ir vėl laikinai buvo paskelbę kraštą nepriklausomu. Minėdami tą įvykį, lietuvių partizanai šį pavasarį atšventė savo veiklos dešimtmetį.

Vokiečių okupacijos metu dalis lietuvių partizanų vėl buvo priversti pereiti į pogrindį ir griebtis ginklo.

Tešiu naujais ir masiniais partizanų sujudimais Lietuvoje vėl prasidėjo antrojo bolševikmečio laikotarpiu. Pradžioje šios antros bolševikų okupacijos Lietuvos miškuose susispietė apie 40 000 partizanų, kurie pradėjo mirtiną kovą. Šiuo metu Lietuvoje esą dar apie 6000-8000 partizanų. Nors samdyto šios nekinamųjų būrių gaujės kovoje prieš partizanus nie-

kažkos neturėjo pasisiekimo, tačiau nuolatiniai persekiojimai bei rusišką armiją siuntimai vis dėlto daug nuostolių yra padarę Lietuvos partizanams. Šie nieji partizanai daugumoj jau yra žuvę. Nuolat žstančių kovotojų sąstatą vis pildo nauji žmonės, kuriems pavyksta pabėgti nuo vežimų ar kurie dėl persekiojimų turi pasitraukti iš legalaus gyvenimo.

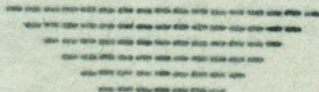
Legalizuotais Lietuvos partizanams nebuvo suteikta priimtinių sąlygų. Toks didelis jų skaičius sumažėjimas rodo, kokias dideles kraujo aukas jie yra sudėję.

Belengvas Lietuvos partizanams yra išsimsitini- mo klausimas, nes 90% Lietuvos ūkininkų yra jau sugrįdę į kolchozus.

Straipsnyje ypatinga ir pabrėžiama tai, kad Lietuvos partizanai veikia organizuotai. Pagrindinės vadovietės esančios apie Lietuvos sostinę Vilnių. Visas kraštas esąs sudalytas tam tikrais veikimo sektoriais pagal apskričių ribas. Nežiūrėdami didelį sunkumą, Lietuvos partizanai palaiko ryšį su Estijos, Lenkijos ir Ukrainos partizanais. Taip pat ne nutrūkstama ryšį lietuvių partizanai išlaikė su Vakarų Europą, nors tai pareikalavo daug sukų.

Šiuo metu Lietuvos partizanai turi tris svarbiausius uždavinius: 1/ trukdyti visam komunistų priemonėms, kurių pagalba jie smaugia kraštą, 2/ rinkti žinias nuo 1940 m. apie visus tautos nusikaltėlius 3/ informuoti gyventojus apie bendrą padėtį ir palaikyti jų nuotaiką.

Gale laikraštis pripažįsta, kad tokia sunkią kovą gali vesti tik labai atkakli ir susipratęs tauta. Pasaulis neturi tydomis praėti pro šią kovą. Vardan teisingumo jis turi susirūpinti ir šios pavergtos, bet atkakliai siekiančios laisvės tautos likimu.

RAUDONASIS TERORAS

Raguočio metodas

Lietuvos komjaunimo vadas raguotis atvyksta į N. mokyklą. Mokytojas susilaukia daugybės priekšaištų ir grasinimų, kodėl jo mokykloje neveikia pionierių organizacija. Išsigandęs Raguočio, jis aiškina, kad mokinių tėvai reaguoti, paskendę religiuose prietaruose ir t. t., todėl nežiūrint jo nuosirdžios iniciacijos, neleisdžia vaikams rešytis į stalininę organizaciją.

Raguotis iš savo pusės vėl išrežia pamokslą, apkaltindamas liaudies švietėją ne tik dėl vaikų, bet ir dėl tėvų reaguojamo ir dėl simto kitų blogybių ir pasižada pamokų metu parodyti, kokiu būdu turi būti įkurta ir plečiama pionierių organizacija.

Per pamokas įeina Raguotis klasėn. Papasakoja, kaip tėvas Stalinas myli vaikučius. Paskui ištraukia krūvą popiergalių ir vėl kreipiasi į vaikus:

- Vaikučiai, toks reikalas: jūs visi iš eilės čia turėsit pasirašyti.

Vaika i įpratę mokytojo įsakymų klausyti. Kadangi Raguotis jiems atrodo dar reikšmingesnis ir už mokytoją, visi jo paklauso ir pasirašo.

- Vaikučiai, dabar toks reikalas, - vėl taria Raguotis: - jūs čia visi davėt parašus, kad sutinkat stoti į pionierių organizaciją. Taigi, dabar jūs visi pionieriai.

Klasėje staiga kyla didžiausias sumišimas. Vairai susizvalgo tarpusavy. Ima kumstėtis alkūnėmis. Iš pradžių mažesnieji, o paskui ir didesnieji ima šairpčioti ir verkti. Dalis net metasi bėgti iš klasės.

Stalino tarnas Naguotis sumišo ir nebežino, kas daryti. Šauktis čekistų šiuo atveju jam, matyt, pasirodė nepatogu. O kadangi čekistas visuose partijose ir vyriausybės reikaluose yra vienintelė atrama ir vienintelis argumentas, tai šiuo atveju Naguotis turėjo prisipažinti nugalėtas.

Visa kaltė dėl nepasisekimo, žinoma, krito mokytojui: jam valdžiai algą moka, o jis šunsaukis nei vaikams nei jų tėvams nei stengia įkvėpti tarybinės dvasios.

Užrašė Dėdė Mikas

----- oOo -----
oOo

Taip iš seno papratęs

Mokytojas, pasgitavaęs vaikus rašytis į pionierius, klausia pirmo skyriaus Jonuką:

- Ar sutinki stoti į pionierių organizaciją?
- Ne, - taria Jonukas.
- Kodėl?

Jonukas girdėjęs, kaip tokiu atveju teisinasi vyresnieji, atsako:

- Seniau nepriklausiau jokiai partijai ir dabar neširsšysiu.

Užrašė Dėdė Mikas

----- oOo -----
oOo

T U R I N Y S

		psl.
Redakcija	Sveikinimai	1
Vytėnis	Kalėdų naktis	1
	Kalėdų mintys	2
M. Būtvėdis	1. Tremtiniamis	4
	2. Seserei	4
B. Norkautas	Dvi tautų stovyklos	5
J. W. Goethe	/eilėraštis/	10
Ėglis	Kolchozninkų sąsaras	11
R. Šišaurys	Gyvasis paveikslas	14
K. Rivašius	Rojus	17
Traidenis	Kovokime prieš papročius pa krikimą	19
Siaulietis	Pavardžių nepaklausėm	22
Rymantas	Kai rusai siučia miškuos Nežinau, nemačiau, negirdėjau	23 25
	Užsienio spauda apie Lietuv vos partizanus	26
Dėdė Mikas	Raguočio metodas	28
	Taip iš seno papratęs	29